

जनसामान्यांचे कैवारी- लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे

समाजाची सुख दुःख जानणारे, समाजातील तळागाळातील लोकांच्या व्यथांना सर्वासमोर सादर करणारे, दीन दुबळ्यांना न्याय मिळवून देणारे फार थोडे असतात. अशा या थोड्या जाणकारात साहित्य महर्षी लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे यांचा क्रमांक १ वर आहे. अण्णाभाऊ साठे म्हणजे गोरगरीब, दीन, दुबळे, मागासवर्गीय यांचे कैवारी होते. त्यांनी या सर्व सामान्यांसाठी आपल्या लेखणीच्या माध्यमातून त्यांच्या व्यथा, कथा, प्रत्यक्ष जीवन चित्र सर्वासमोर मांडले.

महाराष्ट्राच्या स्फूर्ती गीतातून अण्णाभाऊंनी राज्यात भांडवलदारापासून मुक्त करण्यासाठी शेतकऱ्यांना व कामगारांना आपली कंबर बांधून लढण्याची प्रेरणा दिली. तसेच ही पृथ्वी शेषनागाच्या शिरावर नसून कामगारांच्या हातावर आहे हा संदेशही अण्णाभाऊंनी दिला. अशा या थोर समाज व्यथा जाणकाराचा जन्म १ ऑगस्ट १९२० रोजी सांगली जिल्ह्यातील वाटेगाव येथे झाला. अण्णाभाऊंचे बालपण अत्यंत हलाखीत गेले. त्या काळी वाटेगाव औंध संस्थानात होते. दलीत शोषितांच्या वाट्याला प्रचंड दारिद्र्य होते. त्यामुळे त्यांच्यावर अनेकदा उपासमारीची वेळ येत होती. चार लेकराच्या तोंडात दोन वेळेचा घास घालणे अत्यंत अवघड झाले होते. केवळ साठे परिवाराची नव्हे तर मातंग समाजाच्या शंभरावर झोपड्या होत्या. त्या प्रत्येक झोपडीला भूक, रोगराई, दारिद्र्य, दुष्काळ, अज्ञान आणि अंधश्रद्धेने ग्रासलेले होते. ब्रिटीशांनी मातंग जमातीचा कायदा केला होता. कुठे काही मुन्हा घडला की, पहिल्यांदा या झोपड्याची झडती घेण्यात येत होती. गावाच्या श्रीमंत मंडळीचा रोषही या वस्तीवरच असायचा अधूम धून या वस्तीवर त्यांचे हल्लेही व्हायचे अशा विषम परिस्थितीत अण्णा मोठे होऊ लागले. अण्णा भाऊंना प्राथमिक शिक्षणासाठी शाळेत दाखल करण्यात आले. मात्र उच्च वर्णीयांची मिरासदारी असलेले शिक्षण अण्णाभाऊच्या मनाला भावले नाही. केवळ दीड दिवस शाळेत जाऊन त्यांनी या भेदभावांच्या शिक्षणाला नाकारले. अण्णाभाऊंनी वाटेगावच्या दलितांच्या व्यथा न्याहाळल्या होत्या ते ११ वर्षाचे असताना त्यांनी वाटेगाव जोडले. कारण वाटेगावात अस्पृश्यता मोठ्या प्रमाणात पाळल्या जात होती. दलितांचे शोषण मोठ्या प्रमाणात होत होते. अण्णाभाऊंचे कुटुंब मुंबईला चालत आले व तेथेच स्थायीक झाले.

मुंबईला आल्यावर अण्णाभाऊंना कसले शिक्षण त्यांनी आपल्या कुटुंबीयांसोबत हमालीचे काम सुरू केले. झाडूवाला व फ रीवाल्यांची गाठोडी डोक्यावरून व पाठीवरून नेण्याचे काम त्यांनी केलं व पोट भरू लागले. अण्णासाठी कसली शाळा? आणि कसले शिक्षण? मात्र हमालीचे काम करीत असताना अण्णाभाऊ साठे रस्त्यावर लावलेले दुकानाचे नामफलक वाचू लागले. सिनेमांचे पोस्टर्स व त्यावरील नाव वाचू लागले. रस्त्यावरील विविध बोर्ड वाचून त्यांनी आपली वाचनाची भूक वाढविली. हळूहळू ते चांगल्या प्रकारे वाचू लागले. लिहू लागले, आपणही वाचू लिहू शकतो असे त्यांचा वाटायला लागल्यावर त्यांचा आत्मविश्वास उंचावला व त्यांनी वाचनाचा सपाटा चालविला. वर्तमानपत्र पुस्तके ते वाचू लागले प्रचंड चिंतन व मनन यातूनच अण्णाभाऊंचे शिक्षण पूर्णत्वास गेले आणि ते लिहूही लागले. यातूनच अण्णाभाऊंच्या साहित्याची निर्मिती झाली.

बालवयात अण्णांनी कल्याण येथे आपल्या वडिलांसोबत कोळसा भरण्याचे काम केले कापडाचे गट्टे पाटीवर उचलून ते वाहून नेण्याचे कामही केले. मोरगाव गिरणीत झाडूवाल्यांचे काम केले बापू साठेच्या तमाशात नाचले. अण्णाभाऊ साठे यांचे साहित्य वाचले की, समजते अण्णा साठे हे या विश्वातील कष्टकऱ्यांचे, पीडीतांचे दीन दुबळ्यांचे, शोषीतांचे खरे प्रतिनिधी होते. अण्णांनी आपल्या साहित्यात समाजाचे वास्तव चित्र लिहिलेले आहे. आपल्या लिखाणातून त्यांनी भटक्या विमुक्तांचे जीवन वर्णन केलेले आहे. त्यांची भूक, गावकुसा बाहेरील त्यांची जीवन शैली, पोलीस पाटील, सरपंच यांच्याकडून होणारे अन्याय, होणारे अत्याचार अवहेलना या सर्वांचे वर्णन केलेले आहे. हे वर्णन वास्तववादी आहे, अण्णाभाऊंनी आपल्या साहित्य कृतीतून वास्तववादी चित्रण करून ते समाजासमोर व राज्यकर्त्यांसमोर आणले. या त्यांच्या सामाजिक बांधीलकीच्या लिखाणातून त्यांचे तत्कालीन समाजा बाबतचे प्रेम व दलिताविषयीची, दीन दुबळ्यांची, सामाजिक बांधिलकी निदर्शनाला येते.शेकडो वर्षाच्या इतिहासात संस्कृतीच्या मिरासदारांनी जे दडवून ठेवण्याचा प्रयत्न केला होता तो प्रकाशात आणण्याचे काम क्रांतीकारी ज्योतीबा फुले, डॉ. आंबेडकर, मॅक्डिम गार्की यांची प्रेरणा घेऊन अण्णाभाऊच्या रूपात जाग्याच्या वेशीवर जग जाहीर अवतरले. अण्णाभाऊ साठेंनी समाज परिपूर्णपणे उभा करण्याचा प्रयत्न केला : अण्णाभाऊ साठे ज्या समाजात जन्मले त्या समाजाला परिपूर्ण उभे करण्याचे काम त्यांनी केले. यासाठी त्यांनी आपल्या लेखणीचा आधार घेतला. समाजाच्या सुख दुःखात ते समरस झाले. त्यांच्या व्यथा जाणून त्या जगासमोर ठेवण्याचा त्यांनी अथक प्रयत्न केला. त्यांच्या लिखाणाचे विषय म्हणजे त्यांच्या भोवतीचा दिनदुबाळा, गोरगरीब व दलित समाज होय. मजूर, कामगार, खाटीक, वेश्या, वेश्याचे दलाल, नाचणारी स्त्री, भिकारी, गुंड, दारुवाले, खुनी दरोडेखोर, नंदी बैलवाले, डोंबारी, फासे पारधी, गारुडी, माकडवाले, बहुरूपी ही सर्व माणसे व त्यांचा व्यवसाय त्यांच्या व्यथा या अण्णांच्या लेखनांचा विषय झाली आणि अण्णांनी परिपूर्ण लिखान करून या माणसाच्या कथा जगासमोर मांडल्या. लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे यांचे राज्याच्या सामाजिक जडणघडणीत महत्त्वाचे योगदान आहे. अण्णांच्या अनेक कादंबऱ्यावर आधारित सिनेमा चित्रित झालेले आहेत. पोवाडे, कविता, यातून राज्याच्या अस्मितेची व गौरवाची स्तुती त्यांनी वर्णन केलेली आहे. अण्णाभाऊ यांनी आपल्या लिखाणातून माणूस सतत जपला आहे. माणुसकीची जपवणूक केलेली आहे. ‘जगा आणि जगू द्या’ ही विचारसरणी त्यांनी शेवटपर्यंत जपलेली आहे. नितीमता, प्रामाणिकता हे अण्णाभाऊंच्या जिहाळाचेच विषय होते. ‘चारित्र्य व शील’ ही त्यांच्या रूची पात्रचे मौलिक विषय होते. संयुक्त महाराष्टाच्या चळवळीत अण्णाभाऊ साठे यांचे मोठे योगदान आहे. विपुल वास्तवादी लिखान- अनेक कादंबऱ्या कथा संग्रह, लोकनाट्य, नाटके, पोवाडे, शाहिरी चित्रपट कथा, माझा रशियाचा प्रवास अशी विपुल प्रमाणात साहित्य निर्मिती अण्णाभाऊ साठे यांनी केली. तळागाळातला वर्ग अण्णांच्या लिखानाचा विषय बनला होता. भारताच्या अन्यायग्रस्त समाजाची ओळख अण्णाभाऊंच्या लेखणीमुळे जगाला झाली. कामगार चळवळीतून त्यांच्या लिखाणाला प्रारंभ झाला होता. जनसामान्यांचा कैवारी असलेले अण्णाभाऊ साठे १८ जुलै १९६९ रोजी पंचतत्वात विलीन झाले. ‘अरे माझे मानधन तर मला द्या’ हे त्यांचे शेवटचे शब्द अशा या जन सामान्यांचे कैवारी असलेल्या अण्णाभाऊ साठे यांच्या पुण्यतिथीनिमित्त त्यांच्या स्मृतींना कोटी कोटी प्रणाम..

अण्णाभाऊ साठे : समतेचा ज्वलंत आवाज

१८ जुलै हा दिवस महाराष्ट्राच्या सामाजिक, सांस्कृतिक आणि साहित्यिक इतिहासात अत्यंत महत्त्वाचा मानला जातो. या दिवशी लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे यांचा स्मृतिदिन पाळला जातो. हा दिवस केवळ एका साहित्यिकाच्या स्मरणाचा नसून समाजातील वंचित, पीडित, श्रमिक आणि उपेक्षित घटकांच्या अस्मितेला शब्द देणाऱ्या एका महान लोककलावंताला अभिवादन करण्याचा दिवस आहे. आपल्या लेखणीतून, शाहिरीतून आणि लोककलेतून जनसामान्यांच्या वेदना, संघर्ष, स्वाभिमान आणि समतेचा संदेश देणारे अण्णाभाऊ साठे हे मराठी साहित्यविश्वातील एक अद्वितीय व्यक्तिमत्त्व होते. त्यांनी साहित्याला केवळ मनोरंजनाचे साधन न म नाता सामाजिक परिवर्तनाचे प्रभावी माध्यम बनविले. त्यांच्या प्रत्येक साहित्यकृतीत जीवनाचा खरा स्पर्श, श्रमिकांचे वास्तव, अन्यायाविरुद्धाचा विद्रोह आणि समतेची प्रखर जाणीव आढळते. म्हणूनच त्यांचे कार्य आजही समाजाला दिशा देणारे आणि प्रेरणा देणारे ठरते.

लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे यांचा जन्म १ ऑगस्ट १९२० रोजी सांगली जिल्ह्यातील वाळवा तालुक्यातील वाटेगाव येथे मातंग समाजातील एका अत्यंत गरीब कुटुंबात झाला. त्यांचे मूळ नाव तुकाराम भाऊराव साठे असे होते. घरची अत्यंत हलाखीची आर्थिक परिस्थिती, सामाजिक उपेक्षा आणि जातीय अन्याय यांचा अनुभव त्यांनी बालपणापासून घेतला. औपचारिक शिक्षण घेण्याची संधी त्यांना फारशी मिळाली नाही. परिस्थितीमुळे त्यांचे शिक्षण अल्पावधीतच थांबले. परंतु जीवन हीच त्यांची सर्वात मोठी शाळा ठरली. प्रत्यक्ष जीवनातील अनुभव, लोकजीवनाचे निरीक्षण, कष्टकरी समाजाचे दुःख आणि अन्यायाची जाणीव यामधून त्यांनी स्वतःला घडविले. पुढे उदरनिर्वाहासाठी त्यांचे कुटुंब मुंबईत आले. त्या काळात मुंबई वेगाने औद्योगिक शहर म्हणून विकसित होत होती. गिरण्या, कारखाने आणि झोपडपट्ट्यांमधील कठीण जीवन त्यांनी जवळून अनुभवले. याच अनुभवांनी त्यांच्या साहित्याला वास्तवाची ताकद दिली.

मुंबईतील जीवन हे त्यांच्या आयुष्यातील निर्णायक वळण ठरले. त्यांनी अनेक प्रकारची श्रम ावी कामे केली. कधी हमाली, कधी बांधकामावरील मजुरी, तर कधी रस्त्यावर छोटीमोठी कामे करून त्यांनी कुटुंबाचा उदरनिर्वाह केला. श्रमाची प्रतिष्ठा आणि कष्टकरी माणसाच्या जीवनातील संघर्ष त्यांनी स्वतः अनुभवला असल्यामुळे त्यांच्या लेखणीत कृत्रिमता नव्हती. त्यांच्या साहित्यामध्ये श्रमिक वर्गाचे जीवन अत्यंत जिवंतपणे उभे राहते. त्यांनी गरीब माणसाला दयेचा विषय न बनविता स्वाभिमानी आणि संघर्षशील व्यक्ती म्हणून साकारले. अण्णाभाऊ साठे यांच्यावर महाम्ना ज्योतिराव फुले, राजर्षी शाहू महाराज आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या समतावादी विचारांचा खोल प्रभाव होता. समाजातील विषमता, जातिभेद, आर्थिक शोषण आणि सामाजिक अन्याय याविरुद्ध त्यांनी आपल्या साहित्याच्या माध्यमातून सातत्याने आवाज उठविला. त्यांच्या मते साहित्य हे जनतेच्या जीवनाशी जोडलेले असले पाहिजे. समाजातील वास्तवापासून

दूर असलेले साहित्य फार काळ टिकत नाही. म्हणून त्यांनी लोकभाषा, लोकसंस्कृती आणि लोकजीवन यांना आपल्या साहित्याचा केंद्रबिंदू बनविले.

अण्णाभाऊ साठे हे केवळ साहित्यिक नव्हते, तर ते एक प्रभावी लोकशाहीर होते. त्यांनी पोवाडे, लावण्या, लोकनाट्य, वगनाट्य आणि शाहिरीच्या माध्यमातून सामाजिक जागृती घडवून आणली. त्यांच्या आवाजात जनतेच्या वेदना होत्या आणि त्यांच्या शब्दांत परिवर्तनाची ताकद होती. त्यांनी कलाकृतींना सामाजिक जबाबदारीची जोड दिली. त्यांच्या शाहिरीने हजारो कामगार, शेतकरी आणि सामान्य लोकांमध्ये स्वाभिमानाची भावना जागृत केली. त्यांच्या कार्यक्रमांना प्रचंड प्रतिसाद मिळत असे, कारण ते लोकांच्या मनातील भावना त्यांच्या भाषेत मांडत असत.

मराठी साहित्यामध्ये अण्णाभाऊ साठे यांचे योगदान अत्यंत उल्लेखनीय आहे. त्यांनी तीसपेक्षा अधिक कादंबऱ्या, अनेक कथासंग्रह, पोवाडे, लावण्या, वगनाट्ये, प्रवासवर्णने आणि विविध प्रकारचे साहित्य निर्माण केले. त्यांच्या साहित्यामध्ये कल्पनारम्यता नसून जीवनाचे वास्तव आहे. त्यांनी सम ाजातील सर्वसामान्य म णसाचे जीवन केंद्रस्थानी ठेवले. त्यांच्या लेखनात अन्यायाविरुद्धाचा संघर्ष, मानवी प्रतिष्ठा, सामाजिक समता, स्त्रियांचे प्रश्न, कामगारांचे जीवन, ग्रामीण वास्तव आणि दलित समाजाचे अनुभव प्रभावीपणे व्यक्त झाले आहेत.

त्यांची 'फकिरा' ही कादंबरी मराठी साहित्यातील मैलाचा दगड मानली जाते. या कादंबरीतील नायक फकिरा हा अन्यायाविरुद्ध लढणारा, स्वाभिमानी आणि समाजासाठी झटणारा व्यक्ती आहे. ही कादंबरी केवळ एका व्यक्तीची कथा नसून शोषित समाजाच्या सामूहिक संघर्षाचे प्रतीक आहे. या साहित्यकृतीला महाराष्ट्र शासनाचा उत्कृष्ट वाच्य पुरस्कार प्राप्त झाला. आजही 'फकिरा' ही सामाजिक न्याय, मानवी प्रतिष्ठा आणि संघर्षाची प्रेरणादायी कादंबरी म्हणून अभ्यासली जाते.

अण्णाभाऊ साठे यांच्या कथांमध्येही सम ाजातील वास्तव अत्यंत प्रभावीपणे व्यक्त झाले आहे. झोपडपट्ट्यांतील जीवन, दारिद्रं, बेरोजगारी, श्रमि कांचे प्रश्न, स्त्रियांचे दुःख, सामाजिक विषमता आणि मानवी नातेसंबंध यांचे त्यांनी अत्यंत संवेदनशील चित्रण केले. त्यांच्या कथांमधील पात्रे काल्पनिक वाटत नाहीत, तर ती आपल्या समाजातीलच माणसे वाटतात. त्यांच्या भाषेत कृत्रिम अलंकारिकता नसून सहजता आणि लोकभाषेची ताकद आहे. त्यामुळे त्यांचे साहित्य सर्वसामान्य वाचकांपर्यंत सहज पोहोचले.

स्त्रीजीवनाकडे पाहण्याचा त्यांचा दृष्टिकोनही अत्यंत प्रगतिशील होता. समाजातील स्त्रियांचे शोषण,

आर्थिक असुरक्षितता, सामाजिक अन्याय आणि त्यांची संघर्षशील वृत्ती त्यांनी अत्यंत वास्तववादी पद्धतीने मांडली. त्यांच्या साहित्यामधील स्त्री ही केवळ दुःख भोगणारी व्यक्ती नसून संकटांना धैर्याने सामोरी जाणारी आणि आत्मसन्मानाने जगणारी व्यक्ती आहे. स्त्री-पुरुष समानतेचा विचार त्यांनी प्रत्यक्ष जीवनातील उदाहरणांमधून मांडला. संयुक्त म हाराष्ट्र चळवळीत अण्णाभाऊ साठे यांनी शाहिरीच्या माध्यमातून मोठे योगदान दिले. संयुक्त महाराष्ट्राच्या निर्मितीसाठी जनजागृती करण्यामध्ये त्यांच्या पोवाड्यांनी आणि लोकगीतांनी महत्त्वाची भूमिका बजावली. त्यांच्या शब्दांनी जनतेमध्ये उत्साह, आत्मविश्वास आणि लढाऊ वृत्ती निर्माण केली. मराठी अस्मिता, सांस्कृतिक ओळख आणि सामाजिक ऐक्य यांना बळकटी देण्याचे कार्य त्यांच्या साहित्याने केले. कामगार चळवळीशी त्यांचे नाते अत्यंत जवळचे होते. मुंबईमधील गिरणी कामगार, बांधकाम मजूर, हातावर पोट असलेले श्रमिक आणि स्थलांतरित कामगार यांच्या प्रश्नांना त्यांनी आपल्या साहित्याचा विषय बनविले. श्रमाला प्रतिष्ठा मिळाली पाहिजे, प्रत्येक माणसाला सन्मानाने जगण्याचा अधिकार आहे आणि समाजातील

संपत्तीवर सर्वांचा समान हक्क आहे, हा विचार त्यांच्या लेखनातून सातत्याने व्यक्त झाला. त्यामुळे त्यांचे साहित्य केवळ साहित्यिक न राहता सामाजिक चळवळीचे प्रभावी साधन बनले.

अण्णाभाऊ साठे यांनी लोककलेला सामाजिक परिवर्तनाचे माध्यम बनविले. तमाशा, पोवाडा आणि लोकनाट्य यांसारख्या लोककला प्रकारांना त्यांनी नवे सामाजिक भान दिले. पूर्वी केवळ मनोरंजनासाठी वापरल्या जाणाऱ्या या कलाप्रकारांद्वारे त्यांनी सम ाजातील अन्याय, विषमता आणि शोषणाविरुद्ध प्रभावी संदेश दिला. त्यामुळे लोककलेला सामाजिक बांधिलकीची नवी दिशा मिळाली. त्यांच्या साहित्यामध्ये राष्ट्रप्रेम आणि मानवतावाद यांचाही प्रभाव दिसून येतो. भारतातील विविध जाती, धर्म आणि भाषांमधील लोकांनी परस्पर सन्मान, बंधुता आणि समतेच्या भावनेने जगले पाहिजे, हा त्यांचा ठाम विचार होता. त्यांनी कोणत्याही प्रकारच्या द्वेषाला किंवा भेदभावाला कधीही पाठिंबा दिला नाही. मानवतेचे मूल्य हेच सर्वश्रेष्ठ असल्याचा संदेश त्यांनी सातत्याने दिला.

अण्णाभाऊ साठे यांना सोव्हिएत रशियाला भेट देण्याची संधी मिळाली होती. त्या प्रवासामुळे त्यांची दृष्टी अधिक व्यापक झाली. त्यांनी तेथील सामाजिक व्यवस्था, श्रमिकांचे जीवन आणि विकास यांचा अभ्यास करून प्रवासवर्णनही लिहिले. त्यांच्या साहित्यामध्ये जागतिक मानवतावादी दृष्टिकोन आणि श्रमिकांविषयीची आंतरराष्ट्रीय एकात्मतेची भावना दिसून येते. आजच्या काळात अण्णाभाऊ साठे

यांचे विचार अधिकच महत्त्वाचे वाटतात. आर्थिक विषमता, बेरोजगारी, सामाजिक भेदभाव, स्थलांतर, अंसघटित कामगारांचे प्रश्न, स्त्रियांची सुरक्षितता आणि सामाजिक न्याय यांसारख्या समस्या आजही समाजासमोर आहेत. अशा वेळी समता, बंधुता, श्रमप्रतिष्ठा आणि मानवी सन्मान यांचा त्यांनी दिलेला संदेश अत्यंत समकालीन ठरतो. त्यांच्या साहित्याचा अभ्यास केल्यास समाजातील दुर्बल घटकांविषयी संवेदनशीलता निर्माण होते आणि लोकशाही म ल्यांवरील विश्वास अधिक दृढ होतो. नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या पार्श्वभूमीवर विद्यार्थ्यांमध्ये भारतीय समाजजीवनाची जाणीव, सामाजिक उत्तरदायित्व आणि संविधानिक मूल्यांची रुजवणूक करण्यासाठी अण्णाभाऊ साठे यांच्या साहित्याचा अभ्यास अत्यंत उपयुक्त ठरतो. त्यांच्या लेखनातून समावेशक समाज, सामाजिक न्याय आणि मानवी समानतेचे मूल्य प्रभावीपणे विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचते. म्हणूनच विविध विद्यापीठे आणि शैक्षणिक संस्थांम ध्ये त्यांच्या साहित्याचा अभ्यास आजही महत्त्वाने केला जातो.

अण्णाभाऊ साठे यांचा स्मृतिदिन हा केवळ अभिवादनाचा दिवस नसून आत्मपरीक्षणाचा दिवस आहे. त्यांच्या विचारांचा वारसा जपण्यासाठी समाजातील प्रत्येक घटकाने समतेच्या मूल्यांचा स्वीकार करणे, जातीय आणि सामाजिक भेदभाव दूर करण्यासाठी प्रयत्न करणे, श्रमाला सन्मान देणे आणि वंचित घटकांच्या सर्वांगीण विकासासाठी संवेदनशील राहणे आवश्यक आहे. त्यांच्या साहित्याचे वाचन, संशोधन आणि प्रसार हीदेखील त्यांना खरी आदरांजली ठरेल. लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे यांनी आपल्या संघर्षमय जीवनातून सिद्ध केले की, प्रतिभा ही कोणत्याही जाती, वर्ग किंवा आर्थिक परिस्थितीची मक्तेदारी नसते. प्रतिकूल परिस्थितीतही जिद्द, परिश्रम आणि सामाजिक बांधिलकी यांच्या बळावर माणूस इतिहास घडवू शकतो. त्यांनी स्वतः अनुभवलेल्या वेदनांना शब्द दिले, उपेक्षितांच्या संघर्षाला दिशा दिली आणि साहित्याला सम ाजपरिवर्तनाचे प्रभावी शस्त्र बनविले. म्हणूनच ते केवळ एका समाजाचे नव्हे, तर संपूर्ण मानवतेचे लोकशाहीर ठरतात.

आज अण्णाभाऊ साठे यांच्या स्मृतिदिनी त्यांच्या कार्याचे स्मरण करताना त्यांच्या समतावादी विचारांना आपल्या आचरणात उतरविण्याची गरज अधिक प्रकर्षाने जाणवते. संविधानाने दिलेली सम ता, स्वातंत्र्य, बंधुता आणि सामाजिक न्याय ही मूल्ये प्रत्यक्ष जीवनात रुजविणे, श्रमिकांचा सन्मान करणे, वंचितांच्या हक्कांसाठी उभे राहणे आणि मानवी प्रतिष्ठेला सर्वोच्च स्थान देणे, हीच त्यांच्या स्मृतीला खरी आदरांजली ठरेल. त्यांच्या साहित्याचा प्रकाश येणाऱ्या पिढ्यांना प्रेरणा देत राहील, सामाजिक परिवर्तनाचा मार्ग उजळत राहील आणि समताधिष्ठित भारताच्या निर्मितीसाठी सतत ऊर्जा देत राहील. अशा या महान लोकशाहीराला त्यांच्या स्मृतिदिनी विनम्र अभिवादन.

– डॉ. राजेंद्र बगाटे, (लेखक, समाजशास्त्र आणि मराठीचे अभ्यासक आहेत)

संयुक्त महाराष्ट्राच्या चळवळीत अग्रेसर – अण्णाभाऊ

अण्णा भाऊ साठे पहिल्यांदा कॉ. श्रीपाद अमृत डांगे यांच्या कम्युनिस्ट विचारसरणीने प्रभावित झाले. १९४४ म ध्ये दत्ता गव्हाणकर आणि अमर शेख या शाहिरांच्या सोबत त्यांनी झूलालबागटाइक् कला पथक स्थापन केले. लावण्या, पोवाडे व पथनाटये या माध्यामातून त्यांनी व त्यांच्या सहकाऱ्यांनी राष्ट्रीय स्वातंत्र्य आंदोलन, संयुक्त महाराष्ट्राची चळवळ व गोवा मुक्ती आंदोलनात जनजागृती ाभगातील अनेक ठिकाणी शाहीरांनी आपल्या ‘लालबावटा’ कलापथकातर्फे संपूर्ण महाराष्ट्र दवळून काढला. याद्वारे त्यांनी अनेक सरकारी निर्णयांना आव्हान दिले होते. ते १९४० च्या दशकामध्ये कार्यरत राहिले आणि तेविया अग्राम्स यांच्यानुसार भारतातील साम्यवादाच्या आधी स्वातंत्र्याच्या नंतरची ‘१९५० च्या दशकातील सर्वात रोमांचक नाटकीय घटना’ होती. भारतीय स्वातंत्र्यानंतर उच्चवर्णीयांचे भारतावरील शासन त्यांना मान्य नव्हते म्हणून त्यांनी १६ ऑगस्ट १९४७ रोजी मुंबई येथे वीस हजार लोकांचा मोर्चा काढला आणि त्या म ोर्चातील घोषणा होती, झ्ये आझादी झूटी है, देश कि जनता भूखी है!इ इंडियन पीपल्स थिएटर असोसिएशन म ध्येही ते एक महत्त्वपूर्ण व्यक्तिमत्त्व होते, जी भारतीय कम्स्युनिस्ट पक्षाची एक सांस्कृतिक शाखा होती आणि संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीमध्ये ज्याने भाषिक विभागानून वेगळे मराठी भाषी राज्य (बॉम्बे राज्य) निर्माण करण्याची मागणी केली होती. या चळवळीत त्यांची अग्रसर भूमिका होती.

अण्णाभाऊ साठे म्हणून ओळखले जाणारे एक मराठी समाजसुधारक, लोककवी आणि लेखक होते. त्यांचे लेखन सामाजिक आणि राजकीयदृष्ट्या कृतिशीलतेवर आधारलेले होते. साठे हे मार्क्सवादी-आंबेडकरवादी प्रवृत्तीचे होते, सुष्वातीला त्यांच्यावर साम्यवादी विचारसरणीचा प्रभाव होता. दलित साहित्याचे संस्थापक म्हणून त्यांना श्रेय

दिले जाते. संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीत देखील त्यांनी महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावली होती. अण्णाभाऊ साठे यांचे साहित्य हे परिवर्तनाला दिशा व चालना देणारे ठरले आहे. महाराष्ट्राच्या एकूणच जडणघडणीत आणि परिवर्तनात या साहित्याचे योगदान हे महत्त्वपूर्ण मानले जाते. आजही मोठ्या राष्ट्रीय स्वातंत्र्य व अभ्यासक हे त्यांच्या या साहित्याचा संशोधनात्मक अभ्यास करतांना दिसतात. संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ लोकमानसात रुजविण्याचे काम शाहीर अण्णाभाऊ साठे, शाहीर अमर शेख आणि शाहीर गव्हाणकर यांनी केले. म ुंबई, मराठवाडा, विदर्भ, कोकण, पश्चिम महाराष्ट्र तसेच सिम ाभगातील अनेक ठिकाणी शाहीरांनी आपल्या ‘लालबावटा’ कलापथकाचे कार्यक्रम सादर केले.

प्र. के. अत्रे, डॉ. श्री. अ. डांगे, ऐसेम, शाहीर अमर शेख, शाहीर गव्हाणकर यांच्या संपर्कात आल्याने अण्णाभाऊंचे लेखन अधिक खुलत गेले. महात्मा ज्योतीबा फुले, राजर्षी शाहू महाराज, क्रांतीवीर लडुजी साळवे यांच्या प्रेरणेने त्यांना साहित्यात अधिष्ठान जाले. अण्णाभाऊंनी मराठी साहित्यात मानाचे स्थान मिळवले असले तरी, सोव्येत दलित गोष्टींचा तिटकारा केला. एक म्हणजे श्रीमंतांकडून होणारे गरीबांचे शोषण नि-अस्पृश्य बांधवांची होणारी धार्मिक, सामाजिक पिळगणुक या बाबींवर आपल्या लेखणीने सतत प्रहार होे. संयुक्त महाराष्ट्राच्या चळवळीत आणि गेल्या ५० वर्षात झालेल्या साहित्य, संस्कृतीच्या जडण-घडणीत मराठी साहित्य आणि साहित्यीकांचे

योगदान त्यात प्रामुख्याने अण्णाभाऊंचे लक्षणीय ठरले.

भाऊ साठेंच्या पोवाडा आणि लावणी यांसारख्या लोककथात्मक कथा शैलीच्या वापराने लोकांमध्ये ते लोकप्रिय बनले व त्यांचे कार्य अनेक समुदायांपर्यंत पोहोचण्यास मदत झाली. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या झुंजार लेखणीला अर्पण केलेल्या ‘फकिरा’ मध्ये, साठेंनी आपल्या समुदायाला पूर्ण भुखमरीपासून वाचवण्यासाठी

ग्रामीण रुढिवादी प्रणाली आणि ब्रिटिश शासनाच्या विरुद्ध विद्रोह करणाऱ्या नायक फकिराला चित्रित केले. नायक आणि त्याच्या समुदायाला नंतर ब्रिटिश अधिकारी द्वारे अटक आणि छळ दिला जातो आणि अखेरीस फकिराला फाशी देऊन ठार मारले जाते. भाऊ साठे यांनी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या शिकवणुकींना अनुसरत दलित कार्याकडे वळले आणि दलित व कामगारांच्या जीवनातील अनुभवांना प्रकट करण्यासाठी त्यांच्या कथांचा वापर केला. १९५८ मध्ये बॉम्बेमध्ये स्थापन केलेल्या पहिल्या दलित साहित्य संमेलनात आपल्या उद्घाटन भाषणात त्यांनी म्हटले की, पृथ्वी ही शेषनागाच्या मस्तकावर तरलेली नसून दलित व कामगार लोकांच्या तळहतावर तरलेली आहेइ यातून त्यांनी जागतिक संरचनांम ध्ये दलित आणि कामगार वर्गांचे महत्त्व स्पष्ट केले.

या काळातील बहुतांश दलित लेखकांच्या विपरित, साठेचे कार्य

मार्क्सवादाच्या प्रभावाखाली होते. त्यांनी म्हटले आहे की, इ्रदलित लेखकांना सध्याच्या सांसारिक व हिंदू अत्याचारांपासून दलितांना मुक्त करणे आणि त्यांचे संरक्षण करण्याची जबाबदारी देण्यात आली आहे. कारण दीर्घकालीन पारंपरिक श्रद्धांना त्वरित नष्ट केले जाऊ शकत नाही.इ अण्णाभाऊंच्या गोष्टींत अथवा लिखाणात विनोद नसतो, असं नाही; पण त्यांचा प्रकृतीधर्म आहे गंभीर लेखकाचा. ज्यांनी फार भोगलं आहे, सात पडद्यांतून नव्हे, तर समोरासमोर जीवनातल्या क्रूर सत्याचं ज्य्वाला दर्शन घडलं आहे. अशा पोटतिडकीने लिहणाऱ्या साहित्यिकाचा आत्मा त्यांना लाभला आहे. म्हणून साहजिकच त्यांच्या गोष्टी मोठ्या वैशिष्ट्यपूर्ण असतात. म्हणून तत्कालीन सर्व बडद्या कथाकारांपेक्षा ते निराळे आहेत. या लेखकाला प्रतिभेचे देणं लाभलं आहे. जीवनात आग ओकणाऱ्या सर्व तऱ्हेच्या गोष्टींच्या अनुभव त्यांच्या गाठी आहे. त्यांच्या मनात एकप्रकारचा पीळ आहे. ते अन्यायाविरुद्ध बंड उभारणाऱ्या वृत्तीचे पूजक आहेत.इ

मुंबई, पुणे आणि मधील शहरी पर्यावरणाने त्यांच्या लिखाणावर लक्षणीय प्रभाव टाकला. त्यांनी तो डायस्टोपियन परिवाराच्या रूपात दाखवला. त्यांनी त्यांच्या मुंबईची लावणी आणि मुंबईचा गिरणी कामगार या दोन गाण्यांतून मुंबईला दुर्व्यवहारी, शोषणकारी, असमान और अन्यायपूर्ण असे म्हटले आहे. त्यांच्या कार्याचा मोजदाद करताच येत नाही, इतक्या भव्य प्रमाणात त्यांची कारकीर्द नजरेत भरते, तिला दुर्लक्षित करून चालणार नाही. भाऊ साठे हे दलितांचे आणि विशेषतः मांग जातीचे प्रतीक बनले आहेत.

शासन असलेली लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशनची स्थापना १९८५ मध्ये मांग समाजातील लोकांसाठी करण्यात आली. तसेच मानव हक्क अभियानाच्या

दि.१८-७- २०२६

२

१

२

३

४

५

६

७

८

९

१०

११

१२

१३

१४

१५

१६

१७

१८

१९

२०

२१

२२

२३

२४

२५

२६

२७

२८

२९

३०

३१

३२

३३

३४

३५

३६

३७

३८

३९

४०

४१

जनसामान्यांचे कैवारी; लोकशाहीर अण्णा भाऊ साठे

‘जग बदल घालुनी घाव-सांगून गेले मज भिमराव’ अशी वाघ ललकारी देणारे लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे हे महाराष्ट्राचे अनमोल रत्न होत. आपल्या पहाडी आवाजाने महाराष्ट्र चळवळ उभी करणारे अफलातून व्यक्तित्व आणि हिंदवी स्वराज्य संस्थापक छत्रपती शिवाजी महाराज यांचा कुळवाडी भूषण पोवाडा थेट रशिया देशात जाऊन गाणारे लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे म्हणजे महाराष्ट्र राज्याला मिळालेली अनमोल देणगी होय.

साहित्य रचना-फकिरा, वारणेचा वाघ, माकडीचा माळ, चिखलातील कमळ, वैर तसेच गजाआड माझा रशिया प्रवास अशा असंख्य साहित्य निर्मितीने अण्णाभाऊ साठे आजही चिर स्मरणात आहेत. अण्णाभाऊ साठे यांचा जन्म १ ऑगस्ट, १९२० रोजी वाटेगाव ता,वाळवा जि.सांगली येथे झाला. त्यांचे जन्म नाव तुकाराम भाऊराव साठे असे आहे तर टोपण नाव अण्णाभाऊ साठे असे आहे. ते फक्त दीड दिवसच शाळेत गेले होते. त्यांची ओळख म्हणजे त्यांचे लेखन कार्य होय.वर्ष १९३२ साली ते वडिलांबरोबर मुंबई ला आले.

चरितार्थ साठी कोळसा वेचणे, फेरीवाल्यांच्या पाठीशी गाठोडे घेऊन हिंडणे, गिरणीत झाडूवाला म्हणून काम करणे, ही कामे अण्णा भाऊ करू लागले. हे काम करीत असताना दुकानांच्या पाट्या वाचून ते शिकले. १९४२ च्या भारत छोडो आंदोलनात त्यांचा सहभाग होता. त्यामुळे ब्रिटिश सरकारने त्यांच्या बिरोधात वारंट काढले

शहरातील अनधिकृत होर्डिंगजविरोधात मनपाचा दणका १८ जुलैपर्यंत स्वतःहून हटवा, अन्यथा कडक कारवाई

छत्रपती संभाजीनगर, दि. १७ (प्रतिनिधी) – शहराचे सौंदर्य, शिस्त आणि सुरक्षितता अबाधित राखण्यासाठी छत्रपती संभाजीनगर महानगरपालिकेने अनधिकृत होर्डिंग्ज, फ्लेक्स व बॅनर्स विरोधात कठोर भूमिका घेतली आहे. शहरात विनापरवानगी उभारण्यात आलेल्या सर्व अनधिकृत होर्डिंग्ज तात्काळ हटविण्याचे निर्देश महानगरपालिका आयुक्त अमोल येडगे यांनी दिले असून, संबंधितांनी शनिवार, दि. १८ जुलै पर्यंत स्वतःहून ही सर्व होर्डिंग्ज व बॅनर्स काढून घ्यावीत, असे आवाहन करण्यात आले आहे.

महानगरपालिकेकडून शहरभर अनधिकृत जाहिराती विरोधात सातत्याने कारवाई सुरू असून, तरीही अनेक ठिकाणी नियमांचे उल्लंघन करून होर्डिंग्ज व बॅनर्स उभारण्यात येत असल्याचे निदर्शनास आले आहे. या पार्श्वभूमीवर आयुक्तांनी संबंधित व्यक्ती, संस्था, संघटना व जाहिरातदारांना

‘सम्यम’तर्फे सर्वधर्मीय गुणवंतांचा शनिवारी सत्कार

छत्रपती संभाजीनगर, दि. १७ (प्रतिनिधी) – सम्यक बौद्ध उपासक, उपासिका संघातर्फे शहरातील सर्व जातीधर्मातील गुणवंत विद्यार्थ्यांचा शनिवारी (दि.१८) सायंकाळी ५ वाजता मौलाना आझाद संशोधन केंद्राच्या सभागृहात सत्कार करण्यात येणार आहे.

सर्व जातीय व धर्मिय गुणवंत विद्यार्थ्यांचा सत्कार करण्याची सम्यकने सुरू केलेल्या परंपरेचे हे १२ वर्ष

आहे. विशेष गुणवत्तेसह उत्तीर्ण (७५ टक्क्यांपासून पुढे) दहावी, बारावी, पदवी, पदव्युत्तर सर्व शाखांच्या अभ्यासक्रमांच्या विद्यार्थ्यांसह , युपीएसी, एम पीएससी उत्तीर्ण उमेदवारांचा सुनील खंदारे, कृष्णा भंडारे, आरे. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठातील उर्दू विभागाच्या प्रमुख प्रा. डॉ.कीर्ती मालिनी इंगळे यांची प्रमुख उपस्थिती राहिल.

डॉ. शासकीय कर्करोग

लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे

अण्णाभाऊ साठेंचे असे जगी कार्य महान लेखन, शाहीरीचेआज ही जगी असे गुण-गान ‘जग बदल घालुनी घाव सांगून गेले मज भीमराव’ या गीताच्या स्फूर्तीने अण्णा भारावले राव सामाजिक न्यायाची अण्णांची विशाल दृष्टी या दृष्टीने फुलविली दीन, दुबळ्याची सृष्टी अण्णाभाऊ साठे कार्य त्यांचे मोठे समाजासाठी रचले सामाजिक ज्ञान ओटे महाराष्ट्र जडणघडणीत सिंहाचा त्यांचा वाटा इंग्रज सरकारवरअसे त्यांचा शब्दाचा पाटा लोकशाहिांनी केली समाजाची जागृती देशाची टिकविली त्यांनी महान संस्कृती स्मृतींना लोकशाहिांंच्या अभिवादन करू या लोकशाहिांरंचे कार्य पुढे आपण चालत या.....

– धोंडीरामसिंह राजपूत

होते. दलित आणि श्रमिक यांच्या समृद्धीचे स्वप्न ते पाहत होते. ही पृथ्वी शेष नागाच्या मस्तकावर तरलेली नसून श्रमिक, दीन, दलित यांच्या हातावर तरलेली आहे असे ते ठणकावून सांगत असत.त्यांनी १९४४ साली लाल बावटा पथक ही स्थापन केले होते.

या पथकावर इंग्रज सरकारने बंदी टाकली होती. अण्णाभाऊ साठे ज्या समाजात जन्मले त्या समाजाला परिपूर्णपणे उभे करण्याचे काम त्यांनी केले.

– धोंडीरामसिंह राजपूत

अंतिम इशारा देत मुदतीत अनधिकृत फलक हटविण्याचे आदेश दिले आहेत. निर्धारित मुदती नंतरही अनधिकृत होर्डिंग्ज अथवा बॅनर्स आढळून आल्यास महानगरपालिकेच्या पथकांकडून ते तात्काळ हटविण्यात येतील. तसेच संबंधितांवर लागू कायदे व नियमांनुसार दंडात्मक तसेच कायदेशीर कारवाई करण्यात येणार असल्याचे आयुक्तांनी स्पष्ट केले आहे.

शहराचे विटुपीकरण रोखणे, रस्ते व सार्वजनिक ठिकाणे अतिक्रमणमुक्त ठेवणे, तसेच नागरिकांच्या सुरक्षिततेला प्राधान्य देणे, हा या विशेष मोहिमेचा उद्देश असल्याचे मनपा प्रशासनाने सांगितले आहे. महानगरपालिकेने सर्व नागरिक, सामाजिक संस्था, राजकीय पक्ष, व्यापारी व जाहिरातदारांना नियमांचे पालन करून शहर सुशोभीकरणाच्या मोहिमेस सहकार्य करण्याचे आवाहन केले आहे.

रुग्णालयाचे विशेष कार्यअधिकारी डॉ.अरविंद गायकवाड अध्यक्षस्थानी असतील. गुणवंतांनी आपले गुणपत्रक सम्यकचे समन्वयक भीमराव मुगदल, इंजिनीअर सुनील खंदारे, कृष्णा भंडारे, संजय डोंगरे, भारत शिंदे यांच्याकडे जमा कराव्यात, असे आवाहन संयोजक इंजी. भास्कर म्हस्के, डॉ. यशवंत कांबळे, राजू जुमडे, फुलचंद गायकवाड आदींनी केले आहे.

ग्रामीण भागातील सर्व शाळांमध्ये नशामुक्ती अभियान व बालविवाह प्रतिबंध जनजागृती मोहीम उत्साहात

छत्रपती संभाजीनगर, दि. १७ (प्रतिनिधी) – जिल्ह्यात दि. १३ ते ३१ जुलै २०२६ या कालावधीत राबविण्यात येत असलेल्या नशामुक्ती अभियान व बालविवाह प्रतिबंध अभियान अंतर्गत आज ग्रामीण भागातील सर्व जिल्हा परिषद शाळांमध्ये मा. मुख्य कार्यकारी अधिकारी मि नू पी. एम. यांनी दिलेल्या सूचनांनुसार व्यापक जनजागृती कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला.

या अभियानांतर्गत आरोग्य विभागाच्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांनी शाळांना भेट देऊन विद्यार्थी, शिक्षक व ग्रामस्थांशी संवाद साधला. यावेळी तंबाखू, गुटखा, पानमसाला, सिगारेट, बीडी, मद्य आदी विविध प्रकारच्या व्यसनांचे शरीर व मनावर होणारे घातक दुष्परिणाम सविस्तरपणे समजावून सांगण्यात आले.

विद्यार्थ्यांना व्यसनामुळे शारीरिक आरोग्य बिघडणे, मानसिक तणाव व नैराश्य वाढणे, वाईट संगती लागणे, आत्मविश्वास कमी होणे, स्मरणशक्तीवर परिणाम होणे तसेच शिक्षण व भविष्यातील प्रगतीवर विपरीत परिणाम होणे याविषयी माहिती देण्यात आली.

तसेच शैक्षणिक संस्थांच्या १०० मीटर परिसरात तंबाखूजन्य पदार्थांची विक्री करण्यास बंदी असल्याची माहिती देण्यात आली. व्यसनाची सुरुवात झाल्याचे आढळल्यास जवळच्या आरोग्य संस्थेशी संपर्क साधून शासनमान्य व्यसनमुक्ती केंद्रांमध्ये उपचार व समुपदेशन घेण्याचे आवाहन करण्यात आले. नियमित आरोग्य तपासणी, योग, ध्यान व आरोग्यदायी जीवनशैली स्वीकारण्याचा संदेशही यावेळी देण्यात आला. यानंतर

मणिपूरमध्ये सिद्धिविनायक मंदिराची प्रतिकृती उभारणार - उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांची घोषणा

मुंबई, दि. १७ (प्रतिनिधी) – महाराष्ट्राचे आराध्यदैवत असलेल्या मुंबईच्या श्री सिद्धिविनायक मंदिराची भव्य प्रतिकृती लवकरच मणिपूरमध्ये उभारली जाणार असल्याची घोषणा उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी शुक्रवारी केली. दिल्लीतील महाराष्ट्र सदनात आयोजित ‘ईशान सेतू – सांस्कृतिक एकात्मता व राष्ट्रनिर्माण’ सोहळ्यात ते बोलत होते. श्री सिद्धिविनायकाच्या कृपेने हे मंदिर महाराष्ट्र आणि ईशान्य भारत यांच्यातील धार्मिक, सांस्कृतिक आणि भावनिक नात्याचा एक मजबूत ‘ईशान सेतू’ ठरेल, असा विश्वास त्यांनी व्यक्त केला. केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह यांच्या प्रमुख उपस्थितीत झालेल्या या कार्यक्रमात शिंदे यांनी भारताच्या सांस्कृतिक ऐक्याचा आणि ईशान्य भारताशी आत्मीय नाते दृढ करण्याचा संदेश दिला.

या सोहळ्याला स्वामी गोविंददेव गिरी, स्वतंत्र देव सिंह, विविध राज्यांतील लोकप्रतिनिधी, राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघ, विश्व हिंदू परिषद, सामाजिक-सांस्कृतिक संस्थांचे प्रतिनिधी आणि देशातील प्रमुख मंदिर ट्रस्टचे पदाधिकारी उपस्थित होते. स्वामी गोविंददेव गिरी आणि अमित शाह यांच्या हस्ते रामायण, श्रीमद्भगवद्गीता, हनुमान चालीसा यांसारख्या महान ग्रंथांचे ईशान्य भारतातील स्थानिक भाषांमधील अनुवाद या वेळी प्रकाशित करण्यात आले. ईशान्य भारतातील नागरिकांपर्यंत या पवित्र ग्रंथांचे मोफत वितरण करण्याचा संपूर्ण खर्च उचलण्याची मोठी जबाबदारी उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी वैयक्तिकरित्या स्वीकारली असून, भारतीय संस्कृतीचा वारसा घराघरांत पोहोचविण्याच्या या अभियानात त्यांनी सक्रिय सहभाग नोंदवला आहे. ईशान्य भारतातील समृद्ध साहित्याचे हिंदी आणि मराठी भाषेतही भाषांतर व्हावे, अशी विनंती त्यांनी ‘ईशान सेतू ट्रस्ट’ला केली असून या साहित्यिक देवाणघेवाणीला महाराष्ट्र सरकारतर्फे पूर्ण सहकार्य देण्याचे आश्वासन त्यांनी दिले.

अमित शाह यांच्या नेतृत्वाचा गौरव

केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह यांच्या कार्याचा गौरव करताना एकनाथ शिंदे म्हणाले की, त्यांच्या सक्षम नेतृत्वामुळे देशाची अंतर्गत सुरक्षा अधिक मजबूत झाली असून नक्षलवादावर प्रभावी नियंत्रण मिळवण्यात यश आले आहे. ईशान्य भारतातील अनेक दशकांचा संघर्ष आणि तणाव कमी झाला असून विविध सशस्त्र संघटनांशी शांतता करार झाले आहेत. सुमारे १० हजार ८०० हून अधिक युवकांनी हिंसेचा मार्ग सोडून विकासाच्या मुख्य प्रवाहात येण्याचा निर्णय घेतला असून, नागरिकांच्या मृत्यूंमध्ये ८६ टक्क्यांनी घट झाली आहे. ईशान्य भारताला देशाच्या इतर भागांशी आर्थिक आणि सांस्कृतिकदृष्ट्या जोडण्याचे अमित शाह यांचे मिशन देशासाठी मोलाचे असल्याचे त्यांनी सांगितले.

उपस्थित सर्व विद्यार्थी, शिक्षक, ग्रामस्थ तसेच आरोग्य विभागाच्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांनी नशामुक्तीची सामूहिक शपथ घेतली.

त्यानंतर बालविवाह प्रतिबंध विषयावर मार्गदर्शन करताना मुलींचे वय १८ वर्षांपेक्षा कमी व मुलांचे वय २१ वर्षांपेक्षा कमी असताना केलेला विवाह हा बालविवाह प्रतिबंध अधिनियम, २००६ अंतर्गत कायद्याने गुन्हा असल्याची माहिती देण्यात आली.

बालविवाहामुळे मुलींचे शिक्षण अर्धवट राहणे, अल्पवयीन गर्भधारणेमुळे माता व बालकाच्या आरोग्यावर गंभीर परिणाम होणे, माता व बालमृत्यूचा धोका वाढणे, कुपोषण, मानसिक तणाव, आर्थिक स्वावलंबन कमी होणे तसेच सामाजिक समस्या निर्माण होण्याची शक्यता याविषयी विद्यार्थी, शिक्षक व ग्रामस्थांना सविस्तर मार्गदर्शन करण्यात आले.

यानंतर शाळेचे मुख्याध्यापक, शिक्षकवृंद, सर्व विद्यार्थी, उपस्थित ग्रामस्थ तसेच आरोग्य विभागाच्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांनी बालविवाह प्रतिबंधाची सामूहिक शपथ घेतली. यावेळी प्रत्येक मुलगा-मुलीचे शिक्षण पूर्ण होण्यासाठी प्रोत्साहन देणे, विवाहापूर्वी वयाची खात्री करणे, संशयास्पद बालविवाहाची माहिती तात्काळ संबंधित प्रशासनाला देणे तसेच ग्रामपंचायत, शाळा, महिला व बालविकास विभाग, पोलीस व आरोग्य विभाग यांनी समन्वयाने कार्य करून नशामुक्त व बालविवाहमुक्त छत्रपती संभाजीनगर घडविण्याचे आवाहन आरोग्य विभाग छत्रपती संभाजीनगर यांच्यामार्फत करण्यात आले.

नशामुक्त व बालविवाह प्रतिबंध जनजागृती

अशोकदादा गरुड शैक्षणिक समूहाचे ज्ञानविकास विद्यालय भराडी येथे नशामुक्त व बालविवाह प्रतिबंध जनजागृती करण्यात आली. यावेळी वैद्यकीय अधिकारी डॉ प्रतीक सुराणा, एकात्मिक बालविकास विभागाच्या पर्यवेक्षिका सिल्लोड प्रकल्प १ श्रीमती वाघमारे व अंगणवाडी सेविका, सह ज्ञानविकास विद्यालय चे विद्यार्थी व शिक्षक वृंद मिळून दोन्ही सामाजिक समस्या घडू नये याबाबत चर्चा व मार्गदर्शन करून प्रतिज्ञापूर्वक शपथ घेण्यात आली.

रोटेगाव(दमरे)स्टेशनवर पुणे, मुंबई, अमृतसर जाणाऱ्या रेल्वे गाड्यांना थांबा द्या आमदार बोरनारे यांची रेल्वे मंत्र्याकडे मागणी

वैजापूर, दि. १७ (प्रतिनिधी) – रोटेगाव रेल्वे स्टेशन हे संभाजीनगर जिल्ह्यातील एकमेव अमृत भारत रेल्वे स्टेशन आहे. रोटेगाव हे मनमाड –संभाजीनगर रेल्वे मार्गावर रेल्वेला सर्वात जास्त आर्थिक लाभ मिळवून देणारे एकम ेव स्टेशन आहे.रेल्वे खात्याला पांच कोटी रुपये उत्पन्न देणारे हे

स्टेशन आहे अशी माहिती मिळाली आहे म्हणून या स्टेशनला अमृत भारत दर्जा देण्यात येऊन हे स्टेशन विकसित करण्यासाठी अत्याधुनिक सोयी सुविधांचे बांधकाम येथे चालू आहे. वैजापूर साठी हे स्टेशन केवळ ३ की.मी. अंतरावर आहे. येथून दररोज हजार च्या जवळपास प्रवाशी ये-जा करतात.वैजापूर हे विकसित होणारे शहरआहे. प्रवाशाना लांब पत्त्याच्या गावी जाण्यासाठी- येण्यासाठी मनमाड किंवा संभाजीनगला जावे लागते. व्यापारी यांना, विद्यार्थ्यांना सुविधा व्हावी

यास्तव येथील वैजिनाथ जेष्ठ नागरिक संघाचे अध्यक्ष प्रकाश शेट बोथरा, सचिव धोंडीरामसिंह राजपूत, कोषाध्यक्ष सुरेश संत, बबन क्षीरसागर यांनी आ.रमेश पा. बोरनारे यांना ही अडचण सांगतात आ.बोरनारे यांनी गुरुवार(ता.१६) रोजी रेल्वे मंत्री ना.अश्विनी वैष्णवी जी यांना पत्र देऊन नसापूर-नगरसोल, नांदेड-पुणे, तसेच सचखंड एक्सप्रेस, जनशताब्दी एक्सप्रेस, वंदे भारत एक्सप्रेस व तालुक्यातील परसोडा व करंजगाव रेल्वे स्थानक येथे मनमाड –धम बिाद रेल्वे थांबविण्याची विनंती

केली. रेल्वे मंत्री. ना. वैष्णवी जी, तसेच दमरे चे सिकंदराबाद येथील जी.एम. याना ही विनंती पत्र देण्यात आली आहेत. रोटेगाव येथील स्टेशन अधीक्षक अरविंद कुमार यादव यांना ही प्रत देऊन डी. आर. एम. नांदेड यांनाही आ.प्रा.रमेश पा.बोरनारे यांचे विनंती पत्र जेष्ठ नागरिक संघचे अध्यक्ष प्रकाश शेट बोथरा, सचिव धोंडीरामसिंह राजपुत, कोषाध्यक्ष सुरेश संत यांनाही देऊन पाठपुरावा करण्याची विनंती केली आहे. या प्रसंगी जेष्ठ स्टेशन अधीक्षक रमेश मीना ही उपस्थित होते.

सोमवार खेरीज दररोज प्रसिद्ध होणारे दैनिक

लोकविजय

(आरएनआय रजि. नं. ११8२१/६१)

हे पत्रक मुद्रक, प्रकाशक श्री. राजेंद्र पांडुरंग रंजणीकर यांनी सोलापूर तरुणभारत मिडिया लिमिटेड, रेल्वेस्टेशन एमआयडीसी स्टेशनरोड औरंगाबाद येथे छापून दैनिक लोकविजय कार्यालय, ३, चेतनानगर, (माणिक आर्केडच्या पाठीमागे,) औरंगाबाद येथे प्रसिद्ध केले.

संपादकः

राजेंद्र पांडुरंग रंजणीकर

मो. ९३२५२१९१०१, ९५१८७६३९५
e-mail:lokviJay2000@yahoo.co.in

या अंकात प्रसिद्ध झालेल्या बातम्या, फीचर, लेख, कथा यांच्या मताशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही.

बातम्या व इतर मजकूरबाबद काही वाद निर्माण झाल्यास त्याची सर्व जबाबदारी संबंधित वाताहार, प्रतिनिधी, उपसंपादक, वृत्तसंपादक, यांची राहील.

संपादक, मालक, प्रकाशक, मुद्रक त्याला जबाबदार राहणार नाहीत.

(औरंगाबाद न्यायक्षेत्र)

सरसेनापती नेताजी पालकर यांच्या भव्य स्मारकाला शासनाचा सकारात्मक निर्णय-पालकमंत्री अतुल सावे

नांदेड दि.१७ (प्रतिनिधी)- छत्रपती शिवाजी महाराजांचे पराक्रमी सरसेनापती नेताजी पालकर यांच्या नांदेड जिल्ह्यातील हद्दागांव तालुक्यातील तामसा येथील उपेक्षित समाधी स्थळी भव्य व उच्च दर्जाचे स्मारक उभारण्यात यावे,या मागणीसाठी सुरू झालेल्या बेमुदत आंदोलनाला अखेर मोठे यश आले आहे. नांदेडचे पालकमंत्री नामदार अतुल सावे यांनी या स्मारकाच्या निर्मितीला अधिकृत मान्यता दिली आहे.

तामसा येथील ऐतिहासिक समाधी स्थळाचा विकास व्हावा आणि तिथे भव्य स्मारक उभारले जावे, या मागणीसाठी १६ जुलै २०२६ पासून नांदेड जिल्हाधिकारी कार्यालया समोर छावा मराठा

संघटनेच्या वतीने बेमुदत उपोषण छावा संघटनेचे संस्थापक अध्यक्ष किशोरभाऊ चव्हाण आणि मराठा क्रांती मोर्चाचे समन्वयक डॉ.राजेंद्र दाते पाटील यांच्या नेतृत्वाखाली पुकारल्या गेले होते. बबन पाटील,दीपक राजुरकर व कैलास शिंदे व अनेक आंदोलकांनी सक्रिय सहभाग घेतला होता.

या महत्त्वपूर्ण आंदोलनाची गंभीर दखल पालकमंत्री अतुल सावे यांनी घेतली आणि उपोषणकर्ते किशोर भाऊ चव्हाण व डॉ राजेंद्र दाते पाटील यांना चर्चेसाठी शिष्टमंडळासह निमंत्रित केले जिल्हाधिकारी नांदेड यांचे मुख्य सभागृहात पालकमंत्री अतुल सावे,खासदार डॉ अजित गोपछडे, जिल्हाधिकारी डॉ राहुल कर्डिले,आमदार भीमराव केराम,

राजेश पवार आदी मान्यवरा समक्ष सरसेनापती नेताजी पालकर यांचे स्मारक या विषयावर कायदेशीर व महत्त्वाची मांडणी मराठा क्रांती मोर्चाचे समन्वयक उपोषणकर्ता डॉ. राजेंद्र दाते पाटील यांनी करतांना लक्षात आणुन दिले की,या स्मारका साठी सविस्तर प्रकल्प डी पी आर-अहवाल तयार करणे, या साठी पी एससी-प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार नेमणे या साठी निवड करण्यासाठी जाहीर प्रगटन देणे व इतर कामाची सुरुवात करण्या साठी निधी उपलब्ध होणे आवश्यक आहे.

छावा संघटनेचे संस्थापक अध्यक्ष व उपोषण कर्ता किशोर चव्हाण यांनी नमुद केले की,तामसा हा परिसर नेताजी पालकरांच्या जहागिरीचा व उत्तरायुषाचा भाग असल्याने या

स्थळाला मोठे ऐतिहासिक महत्त्वआहे. मात्र,सध्या हे ठिकाण मूलभूत सुविधां अभावी उपेक्षित असल्याने शिवप्रेमीं मधून तीव्र संताप व्यक्त होत होता.या ऐतिहासिक वारशाचे जतन करण्यासाठी शासनाने तात्काळ पावले उचलावीत,अशी भूमिका त्यांनी आग्रहपूर्ण मंडली.

शिष्ट मंडळाची मागणी व त्याची माहिती देतांना ते म्हणाले की पुढील यथा योग्य नियोजन करण्यासाठी पालकमंत्र्यांच्या अध्यक्षते खाली स्मारक सल्लागार समिती नियुक्त करण्यात यावी, जिल्हाधिकाऱ्यांच्या अध्यक्षतेखाली नियोजन आढावा समिती स्थापन करून दरमहा बैठक घेण्यात यावी,स्मारकाचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल आणि पूर्वतयारीसाठी प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार समिती

तातडीने गठीत करावी आणि त्यात गतिमान पद्धतीने निर्णय व्हावा आदी बाबींची त्यांनी मांडणी केली.

पालकमंत्री अतुल सावे यांनी शिष्ट मंडळाचे म्हणणे शांतपणे ऐकून घेतले आणि या मागणीला शासकीय मान्यता देत एक कोटी रुपये कामाची सुरुवात करण्या साठी मंजूर केले.

या आंदोलनाला जन समुदायाचा पाठिंबा आणि लोकप्रतिनिधींनी यासह जिल्ह्यातील विविध क्षेत्रां तील शेकडो मान्यवर आणि सामाजिक संघटनांनी प्रत्यक्ष भेट देऊन आपला सक्रिय पाठिंबा दर्शविला.या आंदोलनाची तीव्रता आणि विषयाचे गांभीर्य लक्षात घेऊन आंदोलकांच्या मागणीस पाठिंबा दर्शवला हे उल्लेखनीय ठरले.खा.डॉ अजित गोपछडे,डॉ राहुल कर्डिले-

जिल्हाधिकारी, आ. राजेश पवार,आ.भीमराव केराम यासह अनेक अधिकारी व पत्रकारांची उपस्थिती होती. पालकमंत्र्यांच्या या सकारात्मक निर्णयामुळे शिवप्रेमी आणि छावा संघटनेच्या कार्यकर्त्यांमध्ये आनंदाचे वातावरण पसरले आहे. यावेळी उपोषण कर्ता आंदोलक किशोर चव्हाण, उपोषण कर्ता आंदोलक डॉ.राजेंद्र दाते पाटील, छावा संघटनेचे प्रदेश अध्यक्ष इंजि. तानाजी हुस्सेकर, कामाजी पवार,सुनंदा गोपादंड, डॉ. प्रभाकर जाधव, दीपक पावडे, दीपक राजुरकर, कैलास शिंदे, बबन पाटील, संजय हंबडे, सुनील कदम दशरथ कपाटे, शिवानंद पाटील,विश्वजीत जाधव यासह अनेकांची उपस्थिती होती. पालक

मंत्री अतुल सावे यांनी मंजूरी व तात्काळ निधी बाबत जिल्हाधिकारी डॉ.राहुल कर्डिले यांना योग्य त्या सर्व सुचना देऊन तात्काळ कार्यवाहीचे आदेश दिले आणि शिष्टमंडळ उपोषण कर्त्यांस उपोषण संपविण्याची विनंती केली. या विनंतीस उपोषण कर्ते किशोर चव्हाण आणि डॉ राजेंद्र दाते पाटील यांनी आणि सहकाऱ्यांनी सकारात्मक प्रतिसाद दिला. उपोषण स्थळी प्रशासनाचे पदाधिकारी यांनी जाऊन उपोषण कर्त्यांस ज्यूस पाजला यात प्रशासनाचे संजय वारकड आणि त्यांचे सहकारी उपस्थित होते. उपोषण कर्त्यांच्या मागण्या मंजूर झाल्यामुळे उपोषण स्थगित करण्याची घोषणा उपोषण कर्ते किशोर चव्हाण आणि डॉ राजेंद्र दाते पाटील यांनी केली.

समाधान कॉलनी उपकेंद्राची वीज

आज काही काळ बंद

छत्रपती संभाजीनगर दि.१७ (प्रतिनिधी)- महावितरणच्या समाधान कॉलनी ३३ केव्ही उपकेंद्राच्या ५ एमव्हीए क्षमतेच्या रोहित्राची क्षमता १० एमव्हीए करण्याकरिता हे उपकेंद्र शनिवारी (१८ जुलै) काही काळ बंद राहील. या उपकेंद्राअंतर्गत येणारा समाधान कॉलनी, पदमपुरा, बन्सीलालनगर, रेल्वे स्टेशनअंतर्गत येणाऱ्या काही भागात शनिवारी सकाळी ७ ते दुपारी ४ वाजेपर्यंत वीजपुरवठा बंद राहील. ग्राहकांनी याची नोंद घेऊन सहकार्य करावे, असे आवाहन शहर-१ विभागाचे कार्यकारी अभियंता प्रसाद महातोले यांनी केले आहे.

(पात १ वरून)

आमच्याकडून विलीनीकरणाच्या...

मात्र, समोऱ्याच्या बाजूच्या नेत्यांनी अशी कोणतीही चर्चा झालीच नव्हती असे म्हणत तो दावा फेटाळून लावला. ते ऐकून आम्हाला कुटुंबाला आणि सहकाऱ्यांना प्रचंड दु:ख आणि वेदना झाल्या होत्या.‘‘

पुढे बोलताना त्या म्हणाल्या, ‘‘तो प्रस्ताव प्रत्यक्ष माझ्या भावाचा होता. त्यामुळे त्याची इच्छा पूर्ण करण्यासाठी आमचे प्रामाणिक प्रयत्न होते. पण जेव्हा मला जाणवले की, समोरचे नेते दादांची इच्छा पूर्ण करण्यास अनुकूल किंवा रास्त नाहीत, तेव्हा आम्ही तो विषय त्याच दिवशी संपवून टाकला. आम्ही अत्यंत स्वाभिमानी लोक आहोत. त्यामुळे आता आम्ही तो विषय मागे सारून पुन्हा एकदा पूर्ण ताकदीने राज्य आणि देशाच्या सेवेसाठी कामाला लागलो आहोत.‘‘

विशेष म्हणजे, दोन्ही राष्ट्रावधीच्या विलीनीकरणाबाबत किंवा एकत्रीकरणाबाबत यापूर्वी कोणतीही अंतर्गत बैठक किंवा चर्चा झाली नसल्याचा दावा करणारे खासदार सुनील तटकरे यांनी आज अखेर एक पाऊल मागे घेतले. पत्रकार परिषदेत बोलताना तटकरे यांनी मान्य केले की, अजित पवार हयात असताना दोन्ही पक्ष एकत्र येण्याबाबत प्राथमिक पातळीवर नक्कीच चर्चा झाली होती. तटकरेंच्या या कबुलीनंतर सुप्रिया सुळे यांनी घेतलेल्या आक्रमक आणि तितक्याच भावनिक पवित्र्यामुळे महाराष्ट्राच्या राजकारणात हा विषय पुन्हा एकदा केंद्रस्थानी आला आहे.

वारीत निधन झाल्यास एक लाखांचं...

घडून काही वारकऱ्यांचा दुर्दैवी मृत्यू होतो. अशा कठीण प्रसंगी गरीब वारकरी कुटुंबाला संकटकाळात आधार मिळावा, या सामाजिक बांधिलकीच्या भावनेतून संस्थानने हा ऐतिहासिक निर्णय घेतला आहे.

श्री संत तुकराम महाराज संस्थानने स्पष्ट केले आहे की, हे आर्थिक साह्य थेट मृत वारकऱ्याच्या कायदेशीर वारसाला दिले जाईल. मात्र, सदर आर्थिक सहाय्य मिळवण्यासाठी संस्थानकडून काही नियमांची आणि अटींची पूर्तता करणे बंधनकारक करण्यात आले आहे.

सोनम वांगचुक यांच्या आंदोलनावर...

बैठकीबाबत शिरसाट म्हणाले की, जोपर्यंत उपमुख्यमंत्री किंवा जयंत पाटील स्वतः अधिकृत माहिती देत नाहीत, तोपर्यंत अफवांवर विश्वास ठेवू नये. मात्र, ‘‘पुढील आठ दिवसांत या चर्चाचा सारांश बाहेर येईल. मी केलेली भाकिते नेहमीच खरी ठरतात, त्यामुळे एक आठवडा वाट पाहा,‘‘ असा राजकीय सस्पेन्स त्यांनी कायम ठेवला.

ऑगस्ट महिन्याचा पंधरवडा उलटूनही मराठवाडा कोरडा असल्याने त्यांनी भीषण दुष्काळाची चिंता व्यक्त केली. ‘‘हवामान खात्याच्या अंदाजानुसार २३ तारखेनंतर तुरळक पाऊस पडण्याची शक्यता आहे. भविष्यातील भीषण दुष्काळाच्या शक्यतेवर राज्य मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत चर्चा झाली असून, मुख्यमंत्र्यांनी आतापासूनच उपाययोजना करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत,‘‘ अशी माहिती त्यांनी दिली.

मोदी वांगचुक यांच्या उपोषणाची दखल....

संधाचे स्वयंसेवक होते. चोरी करणारे भाजपशी घनिष्ठ संबंधित होते. चोरी करणाऱ्यांची नियुक्ती देशाचे पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी केली. मोदींनीच भूमिपूजन केलं, त्याचं उद्घाटन केलां. नरेंद्र मोदी यांनीच राम मंदिराचा कारभार माहितीच्या अधिकारापासून बाजूला ठेवलं आहे. चोरी झालेली असताना चुप्पी का साधलेली आहे, असा सवाल हर्षवर्धन सपकाळ यांनी केला.

सुप्रीम कोर्टाच्या न्यायमूर्तीच्या अध्यक्षतेखाली पारदर्शक स्वरूपात राम मंदिर चोरी प्रकरणाची चौकशी व्हावी हा मूळ मुद्दा आहे. या मुद्याला भाजप आणि आरएसएसकडून बगल दिली जात आहे, असं हर्षवर्धन सपकाळ म्हणाले. रामरक्षेच्या निमित्तानं शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षानं आरएसएसला निमंत्रण दिलं आहे. त्यांच्यात धमक आणि खरेपणा असतील तर येतील असं हर्षवर्धन सपकाळ म्हणाले.

शेतकऱ्यांची कर्जमाफी फसवी आहे ते आपल्या सर्वांच्या समोर आलं आहे. समृद्धी महामार्ग करण्यासाठी त्यांच्याकडे पैसे आहेत. लाडकी बहीणचे २१०० रुपये करण्यासाठी त्यांच्याकडे पैसे नाहीत. शेतकऱ्यांना सांगुनह अनुदान देण्याकरिता त्यांच्याकडे पैसे नाहीत. दुबार पेरेणीला पैसे देण्यासाठी त्यांच्याकडे तरतूद नाही. मात्र, शक्तीपीठ करण्यासाठी त्यांच्याकडे पैसे आहेत, असं हर्षवर्धन सपकाळ म्हणाले.

कामासाठी मुख्यमंत्र्यांकडे नाही तर काय...

अर्थ भाजपेत जाणार असं नाही. मी जर एकनाथ शिंदेंची भेट घेतली तर त्यांचा अर्थ मी शिवसेनेत जाणार असा काढायची गरज नाही. मुख्यमंत्री, उपमुख्यमंत्री आणि सरकारमध्ये असलेल्या लोकांकडे लोकप्रतिनिधींचे कामे असतात त्यांचा असा अर्थ काढायचा नसतो. जयंत पाटील यांनी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची भेट घेतल्यानंतर सुरू असलेल्या चर्चेवर त्यांनी प्रतिक्रिया देताना असे म्हटले आहे.

जिजाऊ चौक ते बळीराम पाटील रस्त्यावरील अतिक्रमणावर मनपाचा हातोडा

दुकानदारांनी व हातगाडीचालकांनी या मोहिमेला तीव्र विरोध दर्शवला. मात्र, मनपाच्या अधिकाऱ्यांनी व पथकाने हा विरोध जुगारून कारवाई सुरूच ठेवली आणि रस्ता अतिक्रमणमुक्त केला. या धडक मोहिमेमुळे वाहतुकीला मोठा अडथळा ठरणारे ५१ शेड्स भुईसपाट करण्यात आले, तर २४ हातगाड्या जप्त करून कारवाई

करण्यात आली. या मोहिमेत सहाय्यक आयुक्त संजय सुरडकर, इमारत निरीक्षक रवींद्र देसाई, प्राप्ती जाधव, अशोक कदम यांच्यासह नागरी मित्र पथकाचे जवान आणि अतिक्रमण हटाव विभागाचे कर्मचारी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. या कारवाईमुळे रस्ता मोकळा झाल्याने वाहनधारकांनी समाधान व्यक्त केले आहे.

विजय वडेडीवार म्हणाले की, विकासाच्या कामासंदर्भात सत्ताधाऱ्यांची भेट

घ्यावी लागते मतदारसंघातील कामासंदर्भात आम्ही काय राज्यपाल आणि चीफ जस्टीसकडे जावे का? विरोधी पक्षातील नेत्यांनी सत्ताधाऱ्यांची भेट घेतली तर त्याचा दुहेरी अर्थ काढू नये. लॉजिकमागे काही लोकांत अस्वस्थता आहेत. कोणाला मंत्रिमंडळात स्थान मिळणार, अर्थ खाते कोणाला देणार यापेक्षा राज्यातील शेतकरी आज संकटात आहे यावर चर्चा करणे गरजेचे आहे.

संभाजीनगर-इचलकरंजी बसला भीषण...

वेळेत सर्वांना बाहेर काढल्यामुळे मोठा अनर्थ टळला. काही क्षणांचा उशीर झाला असता तर भीषण दुर्घटना घडण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे.

बसला नेमकी कशामुळे आग लागली, याचे कारण अद्याप स्पष्ट झालेले नाही. घटनेची माहिती मिळताच संबंधित यंत्रणा घटनास्थळी दाखल झाली असून आगीच्या कारणाचा शोध घेण्यासाठी चौकशी सुरू करण्यात आली आहे.

या दुर्घटनेत कोणतीही जीवितहानी झाली नसली तरी एसटी बस पूर्णपणे जळून खाक झाली आहे. प्रवाशांच्या म्हणण्यानुसार, चालकाचे प्रसंगावधान आणि कारमधील चौघा नागरिकांची वेळेवर दिलेली सूचना यामुळेच अनेकांचे प्राण वाचले.

सतेज पाटील यांचा महायुत्ती...

खाते अपयशी ठरले आहे. एनसीआरटीच्या अहवालामध्ये याबाबत शेरा मारलेला आहे. गृह खाते कमकुवत असल्याने गुंडांमध्ये एकमेकांवर बर दिवसा गोळीबार करण्यापर्यंत धाडस वाढले आहे. पोलीस आपल्याला हात लावू शकत नाही अशी भावना त्यांच्या वाढलेली आहे, असेही माजी गृह राज्यमंत्री असलेले सतेज पाटील म्हणाले.

शक्तीपीठ हा पूर्णपणे गरज नसलेला महामार्ग आहे. गेले अडीच वर्षे या महामार्गाविरोधात शेतकऱ्यांचे आंदोलन सुरू आहे. शक्तीपीठबद्दल विधिमंडळात साधी चर्चा देखील होऊ नये, अशी शासनाची हुकूमशाही भूमिका आहे, असे नमूद करून पाटील म्हणाले, मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस शेतकऱ्यांच्या समृद्धीसाठी विठ्ठलाला साकडे घालतात. पण मग या महामार्गातून शेतकऱ्यांचे नेमके भले कसे होणार हे त्यांनी स्पष्टपणे सांगावे. शक्तिपीठ महामार्ग कायमचा रद्द व्हावा आणि विद्रोमाऊलीने मुख्यमंत्र्यांना हा महामार्ग रद्द करण्याची सुबुद्धी द्यावी यासाठी विठ्ठलाला साकडे घालणार आहोत. आता हे शासन विठ्ठलाचे तरी ऐकते का हेच पाहावे लागेल, असा टोला पाटील यांनी लगावला.

शेतकऱ्यांच्या कर्जमाफीच्या मुद्द्यावर बोलताना सतेज पाटील यांनी सरकारच्या हेतूवर पाठीरूप उभारित केली. ते म्हणाले, एककीडे सरकार सरसकट शेतकऱ्यांची कर्जमाफी जाहीर केल्याचे सांगते, आणि दुसरीकडे मात्र त्यासाठी अनेक जाचक अटी लावल्या जातात. अटी लावायच्या असतील तर त्याला ‘सरसकट’ कसे म्हणता येईल? या सरकारच्या केवळ घोषणा आणि त्यांची प्रत्यक्ष अंमलबजावणी यात खूप मोठी ‘मिसिंग लिंक’ आहे.

मी घरासाठी सून आणायला गेलो होतो,...

आमचीच मुलगी समजा. आम्ही तिला लहानपणापासून मोठं केलं आहे. ती खूप संस्कारी आणि चांगली मुलगी आहे. इतकी खात्री दिल्यानंतर आम्ही हे लग्न ठरवलं. आता परिस्थिती पाहता, त्यांनाही याबाबत माहिती होती का, असा प्रश्न मला पडतो. न्यायव्यवस्थेवर मला भरोसा आहे. याबाबत तपास होईल. लग्न जुळवून देणारे भित्तल कुटुंबही जबाबदार आहे,‘‘ असा आरोप त्यांनी यावेळी केला.

केतन सियासोबत भांडण होत आहेत, याबाबत तुम्हाला काही सांगितले होते का? असे विचारले असता ते म्हणाले की, ‘‘केतन सांगायचा की, कधी-कधी ती नाराज होते, चिडचिड करते. तिचा फोन कायम एंगेज असायचा. आम्हाला वाटायचं की, नवीन नातं आहे, त्यामुळे काही अपेक्षा असतील. आम्ही त्याला समजवायचो की, अजून नवीन आहे, हळूहळू सगळं व्यवस्थित होईल,‘‘ असे केतनचे वडील म्हणाले.

केतन अग्रवालच्या वडिलांनी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांना पत्र लिहित न्यायाची मागणी केली आहे. याबाबत विचारले असता ‘‘मी माझी व्य्था पंतप्रधानांकडे व्यक्त केली आहे. माझ्या मुलाची काहीही चूक नसताना त्याच्यासोबत असे घडले. तो चांगला, सुशिक्षित मुलगा होता. त्याच्यावर अन्याय झाला आहे. माझ्या मुलाला लवकरात लवकर न्याय मिळावा, एवढीच माझी प्रार्थना आहे,‘‘ असे त्यांनी सांगितले. ‘‘प्रत्येक बाप एक स्वप्न घडोवतो की, आपल्या मुलाचं लग्न व्हावं, त्याचा सुखी संसार व्हावा. त्यामुळे मी आमच्या घरासाठी एक सून आणायला गेलो होतो. पण माझा २६ वर्षांचा मुलगा गेला, माझं दु:ख खूप मोठं आहे. जे माझ्या मुलასोबत घडलं, ते कोणासोबतही होऊ नये. सियाने जर एकदा स्पष्टपणे नाही म्हटलं असतं, तर ही घटना घडलीच नसती,‘‘ हे सांगताना केतनच्या वडिलांना अश्रू अनावर झाले. सिया आणि चेतनच्या लग्नाबाबत माहिती होती का? या प्रश्नावर त्यांनी सांगितले की, ‘‘मला याबाबत काहीही माहिती नव्हती. मला जी काही माहिती समजली ती मीडियाच्या माध्यमाातूनच समजली आहे, असे त्यांनी म्हटले.

जर जरी बक्ष उरूस यात्रोत्सव: भाविकांना सर्व सुविधा

उपलब्ध करून द्या-जिल्हाधिकारी विनय गौडा जी.सी.

छत्रपती संभाजीनगर दि.१७ (प्रतिनिधी)- खुलताबाद येथील हजरत ख्वाजा जर जरी बक्ष उरूस यात्रेनिमित्त येणाऱ्या भाविकांना आरोग्य, पिण्याचे पाणी, वीज, एसटी बस, स्वच्छतागृहे इ. सुविधांची प्राधान्याने उपलब्धता करून द्यावी,असे निर्देश जिल्हाधिकारी विनय गौडा जी. सी. यांनी आज दिले. जिल्हाधिकारी कार्यालयात आयोजित उरूस यात्रेच्या पूर्वतयारी आढावा बैठकीचे आयोजन करण्यात आले.

पोलीस अधीक्षक प्रकाश जाधव, उपविभागीय अधिकारी कन्नड संतोष गोरड, तहसीलदार खुलताबाद संतोष गुठ्ठे, मुख्याधिकारी समीर शेख, नगराध्यक्ष अमीर पटेल, दर्गा समितीचे अध्यक्ष इजाज अहमद, उपाध्यक्ष इमरान जहागिरदार, सदस्य सचिव कामरान अहमद तसेच इतर सदस्य उपस्थित होते.

जिल्हाधिकारी गौडा यांनी सांगितले की, उरूसासाठी येणाऱ्या भाविकांच्या सोयी-सुविधांसाठी निधींची कोणतीही कमतरता भासू दिली जाणार नाही, याची दक्षता घ्यावी.

उरूस कालावधीत वाहतूकळ, राहतपाळणे व इतर मनोरंजनाच्या साधनांमुळे गर्दी होणार नाही, यासाठी योग्य नियोजन करण्याच्या सूचना त्यांनी दिल्या.

यंदा उरूस आणि श्रावण महिना एकाच कालावधीत असल्यामुळे वाहनांची मोठ्या प्रमाणावर गर्दी होण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे पोलीस प्रशासन आणि प्रादेशिक परिवहन विभागाने वाहतूक व्यवस्थापनावर विशेष लक्ष द्यावे, तसेच खुलताबाद शहरातील सीसीटीव्ही

समर्थनगरात उठावाचे रामरक्षा आंदोलन

छत्रपती संभाजीनगर दि.१७ (प्रतिनिधी)- अयोध्येतील राम मंदिरात झालेल्या देणगी अपहराचा चौकशी व्हावी, यासाठी शिवसेनेने राज्यव्यापी रामरक्षा आंदोलन सुरू केले. यानिमित्त बुधवारी श्रीसमर्थ राममंदिर, समर्थनगर येथे महाआरती करण्यात आली.

याप्रसंगी रामरक्षा, भीमरूपी स्तोत्र, हनुमान चालिसाचे पठण करण्यात आले. यावेळी शिवसेना नेते चंद्रकांत खैरे, शिवसेना उपनेते सुभाष पाटील, सहसंपर्कप्रमुख विजयराव साळवे, माजी महापौर सुदाम सोनवणे, शिक्षक सेनेचे पद्याकर इगळे, उपजिल्हाप्रमुख हिरालाल सलामपुरे, श्रीरंग आमटे पाटील, विधानसभा संघटक गोपाळ कुलकर्णी, विजय सूर्यवंशी, महिला आघाडी संपर्क संघटक सुनिता आऊलवार, सुनीता देव, जिल्हा संघटक आशा दातार, वंदना कुलकर्णी आदी उपस्थित होते.

 जहिर प्रकटन
औरंगाबाद येथील एस. एम. सरोदे स्मर, ७वे सह दिवाणी न्यायाधीश, (वरिष्ठ स्तर), औरंगाबाद यांच्या न्यायालयात
अर्जदार : स्वाती पिता सुधाकर निकम प्र. अंबादास शार्दूल वय ४५ वर्ष, घंटा- नोकरी, रा. प्लॉट नं. ४६, गल्ली नं. १२, वीरण गड, एन-२, सिडको, छत्रपती संभाजीनगर आंधार कॅ. ३६०८८६८०१७०५
//बिक्रद//
गैरअर्जदार: महाराष्ट्र शासन, मा. जिल्हाधिकारी, औरंगाबाद
विषय : वारस हक्क प्रमाणपत्र मिळणे बाबत.
ज्या अर्थी मयत सुधाकर तुकराम निकम यांचे दिनांक १/०८/२०२३ रोजी निधन झाले. त्यांच्या पश्चात खालील नमूद त्यांचे एकमेव वारस राहिले असून, त्यांच्या मागे औरंगाबाद म्युनिसिपल कॉर्पोरेशन क्षेत्रात अधिकार कॉलनी, एन-६, सिडको येथील एल.आय.जी. गाळा क्रमांक २९८ ज्याचे एकुण क्षेत्र ३० चौ. मीटर राहिलेले आहे. त्यांचे कायदेशीर वारस स्वाती पिता सुधाकर निकम प्र. अंबादास शार्दूल असल्याचे त्यांच्या नावाने सदर मिळकत महानगरपालिका अभिलेखात आणि शहर भूमापन कार्यालयाच्या अभिलेखात नामतंर कनन घेण्यासाठी आयुक्त आदले नामतंर करण्याची विनंती केली असता, त्यांनी वारस हक्क प्रमाणपत्राची मागणी केली. सबब वर नमुद वारसदारा व्यक्तीरीक दुसरा इतर कोणताही वारस नाही व तशा तरतुदी अन्वये वारस हक्क प्रमाणपत्र मिळणेसाठी महाराष्ट्र शासना मार्फत जिल्हाधिकारी औरंगाबाद यांच्या बिक्रद अँड शेख सजाद अहमद (हकी) यांच्या मार्फत ७० अर्ज वारस हक्क प्रमाणपत्र मिळावे या मागणीसाठी मा. एस. एम. सरोदे साहेब, यांच्या न्यायालयात अर्ज क्र. सिव्हील एम.ए.११४२/२६ दाखल केले आहे. वर नमूद अर्जदारा सूची मधील नमूद सुधाकर तुकराम निकम यांचे कायदेशीर वारस असून त्यांच्याशिवाय इतर कोणीही त्यांचे वारस नसल्याचे नमूद केल्या वरून त्यांनी सदरचा हा दाखला नेला आहे.
जर वर नमूद केल्याप्रमाणे स्वाती पिता सुधाकर निकम प्र. अंबादास शार्दूल या वारस शिवाय इतर कोणीही वारस असेल तर त्यांनी आपली हरकत अथवा, उक्त दावा कोणतेही अधिकार असेल तर त्यांनी संबंधित कागदपत्रांसह स्वतः किंवा आपल्या वकीला मार्फत सह. दिवाणी न्यायाधीश साहेब (वरिष्ठ स्तर) मा. एस. एम. सरोदे साहेब यांच्या न्यायालयात ही नोटीस प्रसिद्ध झाल्यापासुन १५ दिवसाच्या आत किंवा पुढील तारखेवर किंवा नमुद आज अखेर दाखल करावे. प्रकरणाची सुनावणीची पुढील तारीख २७/०८/२०२६ रोजी आहे. वर नमूद मुदतीनंतर कोणीही तर्के कोणत्याही प्रकाचा आक्षेप अथवा उतर प्राप्त झाला नाही तर कोणाचाही कोणत्याही प्रकारचा आक्षेप अथवा उतर नसल्याचे गृहीत धरून पुढील कार्यावाही पूर्ण करण्यात येईल याची नोंद घ्यावी.
ज्या अर्थी सदरहू जाहीर नोटीसद्वारे न्यायालयाचे बैठकिला सुचित करण्यात येते की, सदरहू जाहीर नोटीसीची संबंधीतावर दि. ३०/०६/२०२६ रोजी किंवा तत्पुर्वी बजावली करून आणाल मा. न्यायालयात सादर करावा. करीता ही जाहीर नोटीस आज दिनांक- १६/०६/२०२६ रोजी माझ्या सहनिशी व कोर्टाच्या शिक्क्यानिशी दिती.
दिनांक
सह दिवाणी न्यायालव, वरिष्ठ स्तर, औरंगाबाद
अधीक्षक न्यायालव,
सह दिवाणी न्यायालय, वरिष्ठ स्तर, औरंगाबाद

 छत्रपती संभाजीनगर महानगरपालिका कार्यकारी अभियंता (इमारत विभाग)	
जाहिरात छत्रपती संभाजी नगर महानगरपालिका अंतर्गत चिकलठाणा येथे आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे किट्टा संकुल उभारणे या प्रकल्पाच्या फेज-१ अंतर्गत साऊथ पेवेलियन इमारत व पाच रस्ता बांधणे या प्रकल्पाचा काम छत्रपती संभाजीनगर महानगरपालिकेमार्फत प्रगतीपथावर असून प्रकल्पाच्या कामाकरिता काही बाबींची आवश्यकता असल्याने प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार यांच्यामार्फत कळविण्यात आले असून, सदर बाबींचे दर सार्वजनिक बांधकाम विभाग अथवा इतर विभागाच्या दर सूचीमध्ये नसल्याने सदर बाबींचे दर हे प्र. व्यवस्थापन सल्लागार यांनी पुरविलेल्या आवश्यक सूची मधील नमूद निकष यांची पूर्तता करण्या-या या क्षेत्रातील तज्ञ/पुरवठादार/या स्वरूपाचे यापूर्वी काम केल्याचे अनुभव असलेल्या व्यक्ती/संस्था यांचेकडून केवळ अंदाजपत्रक तयार करणे या मर्यादित हेतू करिता दर खुल्या बाजारातून मागविण्यात येत आहेत (आवश्यक बाबींची सूची खाली दिलेला QR code स्कॅन केल्यास उपलब्ध होईल).	
त्यातूनच याबाबतीत स्वारस्य धारकांनी आपले संबंधित बाबींचे दर प्रत्यक्ष किंवा अनुज्ञेय मार्गाने किंवा पोस्टाने दि. २१/०७/२०२६ पर्यंत पाठविण्याचे करावे. या दिनांकांनंतर प्राप्त होणारे दर विचारात घेतले जाणार नाहीत. कमी दर सादर केले याचा अर्थ कामाच्या निविदेसाठी गृहीत धरणे बंधनकारक राहील अथवा काम मिळाले अशा स्वरूपाचे कोणताही दावा स्वीकारला/विचारात घेतला जाणार नाही याची नोंद घ्यावी.	
 स्वाक्षरीत संजय कोंवडे शहर अभियंता महानगरपालिका छत्रपती संभाजीनगर	
 लेकविवजय	CHANGE OF NAME
OLD NAME - SHAIKH FARUKH SALAUDEEN	
NEW NAME - SHAIKH FARUKH SALAUDDIN	
ADDRESS - LOHGAON ,LOHGAON BK, AURANGABAD-431105	